

ESPANYA

Tant els nacionalistes espanyols, d'una banda, com els nacionalistes gallecs, bascos o catalans, de l'altra, empen la paraula "Espanya" en el mateix sentit: nació espanyola. Tot i que els primers la volen unitària i els segons la volen plural o no la volen, Espanya, en l'ús semàntic que fan de la paraula, és una nació. Els "galeuscs" dialoguen amb Espanya i voldrien que aquest diàleg fos d'igual a igual. Com ells formen nacions petites i Espanya sembla ser una nació grossa; alguns d'ells s'han intentat unir a partir d'aquest estiu de 1998, a través de la *Declaració de Barcelona*. Aquesta terminologia, probablement fruit d'ignorància per part "galeusca", és confusió, il·lògica i afavoreix injustament la part espanyola. Les tres primeres paraules del preàmbul de la Constitució espanyola de 1978 diuen: "La Nació espanyola". En l'article 2 es parla de "la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols". En el cor de tots els qui van votar afirmativament en el referèndum constitucional de 1978, inclosos nacionalistes "galeuscs" es troba la convicció que Espanya és una nació (i, per què?, sempre, amb majúscula). I en la pràctica de tots els qui, vulguis no vulguis, tenim, segons terminologia errònia de l'article 11, la nacionalitat espanyola, no podem defugir l'imperatiu legal que Espanya és una nació. Tots som, doncs, nacionals espanyols, uns per convicció, altres per imposició de la majoria. Vegi's sinó, per exemple, que es vol dir en l'article 144 amb l'expressió "motiu d'interès nacional". La pregunta és: ¿Com podran negociar els "galeuscs" amb els espanyols si ells també són espanyols, si Espanya és una nació que els inclou a ells?

Una altra història és l'Estat: entitat abstracta d'interès, en democràcia, de serveis delegats, sempre provisionalment, pel substracte nacional. En l'article 1.1 de la Constitució espanyola, "Espanya es constitueix en un Estat". La nació espanyola, en ús de la seva "sobirania nacional" (1.2) s'autoconstitueix en Estat (democràcia representativa). Una nació pot no tenir Estat (democràcia directa), pot tenir-ne un, és el cas legal espanyol, pot estar dividida en més d'un Estat i pot aixoplugar-se amb altres nacions en un Estat únic. Aquesta varietat de situacions innegable palesa la diferència entre Estat i nació, malgrat el nefast i interessat costum d'origen francès, mantingut fins als nostres dies, de parlar d'Estat-nació, com si ambdós termes poguessin ésser sinònims. Per a servir la nació, l'Estat ha de menester censar. Els censats per l'Estat, objectes dels seus serveis, són ciutadans (vegi's 9.1, 61.1, 125, etc.) d'aquell Estat. D'aquesta condició, en els països amb cultura política, se'n diu ciutadania, no nacionalitat. Al Regne Unit de la Gran Bretanya, un escocès és de ciutadania: *United Kingdom* i de nacionalitat: escocès. I si no consulteu el seu passaport. La Constitució espanyola, en el seu article 11.1, palesant ignorància manifesta ¿interessada?, usa el terme "nacionalitat espanyola" en comptes de "ciutadania espanyola", refusant, en els dies de la seva redacció, dràsticament una esmena meua en aquest sentit. Calia tòrcer el significat de les paraules per augmentar la ignorància política dels ciutadans. En el fons, per desnacionalitzar-los.

Són prou conegudes les trifulgues dels pares de la Constitució espanyola patides per salvar les nacions "galeusques" d'alguna manera. Ho intenten per diverses vies: 1) Distinció entre "Nació espanyola" i "pobles d'Espanya" en el preàmbul constitucional. Nació - poble. Distinció semànticament absurda. La tradició empra com a pràcticament sinònims *populus* i *natio*, *demos* i *genos*. Com a màxim, el poble es un conjunt de nacions. En aquest

sentit el text rellisca en 1.2 quan parla de “poble espanyol”, com a sinònim de “nació espanyola”.. ¿o de les nacions que hi ha a Espanya?. 2) Distinció entre “Nació espanyola” i “nacionalitats i regions que la integren” (2). Com si nacionalitat (“condició de pertinença a una nació”) i nació no fossin també pràcticament sinònimes. Nació - nacionalitat. És tan fluixa aquesta distinció que mai més no s’usarà en el llarg text constitucional. Volia el Legislador obrir camí al concepte de “nació de nacions” al gust de Jacques Maritain? Però la por al reconeixement de les entitats nacionals dels “galeuscs” li fa barrejar i equiparar, en bona part, nacionalitats i regions. I així comença el calvari del “cafè per a tots”, que dura fins a avui. Si en les dues primeres vies el Legislador no barreja nació i Estat en la via 3) introdueix la nova i, per als pares de la Constitució, definitivament feliç expressió de “Comunitats Autònomes” que sí que les barreja. D’una banda la quasi sagrada locució “Comunitat” - de *cum munere*, “amb ajuda mútua”, no de *cum unitate*, “amb unitat”, - és terme d’abast social, popular, nacional, no polític, no estatal, no oficial. Té relació amb pàtria, amb “patrimoni cultural” (3.3), amb poble, amb “cultures, tradicions, llengües i institucions dels pobles” (Preàmbul), amb “característiques històriques, culturals i econòmiques comunes” (143). Una cosa és la comunitat municipal (poble) i una altra el seu Ajuntament (Estat). Una cosa és una comunitat regional o nacional(itària) (poble) i una altra la seva Generalitat, o Junta o com es digui (Estat). *Senatus populusque* a Roma, *polis kai demos*, a Atenes. La paraula “Autònoma” (“que es fa sa llei”) també té suc. En la ignorància espanyola de saber polític, dels pares constitucionals, el text fonamental distingeix “sobirania” (1.2) d’“autonomia” (id.) o “autogovern” (143.1). En la llarga tradició política de la humanitat, si més no, occidental, segons clares raons etimològiques i sociolingüístiques, són equivalents: “sobirania”, “autonomia”, “autogovern” i, dues més, terminantment prohibides en el nostre *kindergarten*, “emancipació” i “autodeterminació”. Està clar, doncs, que “Comunitat Autònoma” seria equivalent a “poble sobirà”. Però no és així a Espanya. En comptes de constituir-se en “nacions amb les seves regions”, les Comunitats Autònomes (3.2, 4.2, 61.1, 87.2, 131.2, 133.2 i tot el Títol VIII) són “nacionalitats i regions”, les quals no gaudeixen ni de sobirania, ni del dret a l’autodeterminació. No es podran emancipar mai. Sempre seran menors d’edat. I, per acabar-ho d’adobar, confon poble i Estat: “L’Estat s’organitza... en les Comunitats Autònomes” (137).

Tot allò que resta dit és només un pròleg per plantejar una terminologia, al meu judici, correcta. Mentre la nació castellana, vençuda pel seu rei Carles I -“el rei nostre senyor declarada ens ha la guerra” *avant la lettre*- el 23 d’abril de 1521 a Villalar (Valladolid), no torni a assumir les seves responsabilitats històriques, no hi ha res a fer. Les *Comunitats de Castella* (nació, poble) s’alçaren contra un rei (política, Estat) que, en comptes d’èsser imperial (“defensor de les seves nacions”), fou imperialista (“destructor de les seves i d’altres nacions”). El poble en armes -sense alienació militar, diria Marx-, comandat pels herois Joan Padilla, Joan Bravo i Francesc Maldonado, fou esclafat gairebé dos segles abans de l’esclafament de l’Aragó i de la nació catalana confederats. Parem esment, per evitar els usuals paranys confusionaris, que mentre Carles I venia la nació castellana (1521) enfortia extraordinàriament l’aparell estatal castellà fins a imposar-lo per damunt de les institucions polítiques d’altres regnes del seu imperi. Creà en 1523 el Consell d’Hisenda de Castella, en 1526 el Consell d’Estat, en 1529 el Consell d’Índies i en 1553 el Consell de la Inquisició. L’Estat era, en el fons, ell. Doncs, perfectament manejable. Podia engreixar-se sense risc. El Poder imperialista usà l’Estat castellà mentre li fou convenient. En la Constitució de 1837 ja havia desaparegut. L’Estat espanyol serà suficient fins a avui.

Els països peninsulars i insulars de parla castellana hauran d'aclarir-se entre ells. Ni les bones intencions de la recent proposta de Joan Rigol, ni ningú que no siguin els interessats -aragonesos, asturians, andalusos, canaris- podran decidir si es volen unir com a regions en una nació castellana o bé en una confederació de Països Castellans. Però mentre no es drexi davant de les nacions galeusques un interlocutor vàlid, una nació castellana amb nas a la cara, amb voluntat de sobirania, amb llibertat i responsabilitat popular, els pactes, els consensos, els referèndums, les conxorxes seran mancats de legitimitat. Mentre, Madrid destorba, destorba profundament. Com Roma fou l'imperialisme romà, com París és l'imperialisme francès, així Madrid és l'imperialisme espanyol. La *polis* atenesa amb la seva *politeia* estesa, al final, a mig Mediterrani, el Senat romà amb la ciutadania romana estesa a partir d'un determinat moment al habitants de tot l'imperi, la *Cité* parisina amb tots els francesos com a *citoyens, enfants de la Patrie* (Nació - Estat), tot i que representin un augment de drets adquirits i serveis a rebre -la paga del sotmetiment-, no són democràcia. Els *demos*, les pàtries, les nacions, els pobles han estat matats -genocidi- i han estat substituïts per les masses. Desemparades, desarrelades, exiliades, manipulades, explotades, deportades. En llatí es distingia *populus* de *plebs*. Componien el poble les nacions. Componia la plebs l'allau de desarrelats, sempre creixent en el cruel món dels imperialismes en el qual encara som immersos. Eren tan esclaus, tan poc sobirans que els calgué un Tribú de la Plebs per a protegir-los mínimament, per a no anihilar la mà d'obra necessària. Ara d'aital funció en diem a Espanya, una vegada més equivocadament, Defensor del Poble. Caldria dir-ne defensor de les Masses espanyoles desnacionalitzades i desemparades i a mercè d'aquells oligarques que tot ho saben, que tot ho poden després d'haver-ho segrestat al poble i d'haver segrestat els pobles. Espanya no és una nació, és una massa homogeneïtzada de ciutadans anomenats "nacionals" manipulats per un Estat-"Nació" que cal identificar amb allò que volen les institucions oligàrquiques de Madrid.

Si la nació castellana no alça el cap, aleshores el diàleg entre les nacions galeusques i l'Estat espanyol és deslegítimat, per manca de base nacional, popular, democràtica. Democràcia no és el vot de les masses, és el vot de les nacions, dels pobles, dels *demos* que la componen. I, si no hi ha legitimitat, cal separar-se ràpidament no fos que la gangrena desnacionalitzadora ens matés també als galeuscs, com ha matat ¿sense remei? la nació castellana. O declarar-nos vençuts i que consti internacionalment que l'Estat espanyol, poderós mercès al robatori i espoliació seculars dels pobles retuts, fa amb nosaltres allò que vol.

Jo crec en la ferma vivacitat dels pobles. Noble nació castellana, tu no ets les institucions polítiques espanyoles, ni les entitats paraestatals, anomenades eufemísticament "societat civil" espanyola. Et necessitem com a germana. Poble castellà posa't a caminar!

Lluís M. Xirinacs i Damians
Barcelona, 5.8.1998